

Az eljáró bíróság kijelölésével kapcsolatos kérdések*

A **Pp. 45. § (1) bekezdése** szerint az eljáró bíróság kijelölésének szükségessége a következő esetekben merülhet fel:

- hatásköri vagy illetékességi összeütközés;
- az illetékes bíróság nem állapítható meg;
- a bíróság kizárás miatt nem járhat el (Pp. 18. § (2) bekezdés).

A fenti esetek közül az első és a harmadik esetkörösre nézve a **Pp. 45. § (2) bekezdése** ad szabályozást a tekintetben, hogy a kijelölés tárgyában melyik bíróság határoz.

Megyei bíróság határoz a kijelölés kérdésében:

- ha a területén lévő helyi bíróságok közötti összeütközés áll fenn, illetve
- ha a területén lévő helyi bíróság kizárása esetén a területén lévő másik helyi bíróság kijelölhető.

Az ítéltábla határoz a kijelölés kérdésében:

- ha az összeütközés a területén lévő megyei bíróságok vagy munkaügyi bíróságok között merült fel, illetve
- ha a területén lévő megyei bíróság vagy munkaügyi bíróság kizárása esetén a területén lévő másik megyei bíróság, illetve másik munkaügyi bíróság kijelölhető,
- ha az illetékességi területéhez tartozó valamely megye összes helyi bíróságának kizártsága miatt kell más bíróságot kijelölni.

A Legfelsőbb Bíróság dönt a kijelölés kérdésében – a Pp. 45. § (2) bekezdés utolsó mondata szerint – minden más esetben.

Ebből az következik, hogy valamennyi nemleges hatásköri összeütközés folytán előállt kijelölési ügyben kizárólag a Legfelsőbb Bíróság hozhat határozatot.

Bár a Pp. módosított 45. § (2) bekezdéséhez fűzött miniszteri indokolás azt tartalmazza, hogy *ha a hatásköri összeütközés a megyei bíróság és a munkaügyi bíróság között merült fel, a kijelölés az ítéltábla hatásköre, ennek ellenére azt kell megállapítani, hogy magából a törvény szövegéből ez nem következik, hanem a munkaügyi bíróság és a megyei bíróság közötti összeütközés miatti kijelölés is a Legfelsőbb Bírósághoz tartozik.*

Nem ad szabályozást a Pp. 45. § (2) bekezdése arra az esetre, ha két olyan helyi bíróság között merül fel illetékességi összeütközés, amelyek két különböző megyei bíróság területén, de ugyanazon ítéltábla illetékességi területén belül helyezkednek el. Annak ellenére, hogy a törvényi szabályozás logikájából az következne, hogy azonos szintű helyi bíróságok közötti összeütközés feloldása megyei bíróság vagy ítéltábla hatáskörébe tartozik, erre az esetre mégsem jogosítja fel az ítéltáblát a törvény. Ezért a Pp. 45. § (2) bekezdés utolsó mondata – mint minden külön nem nevesített esetet – ezt is a Legfelsőbb Bíróság kijelölési jogkörébe utalja. A két különböző ítéltábla illetékességi területéhez tartozó két helyi bíróság közötti összeütközés feloldása is a Legfelsőbb Bíróság hatáskörébe tartozik.

Összegezve megállapítható, hogy az ítéltábla csak az alábbi esetekben hoz határozatot eljáró bíróság kijelölése tárgyában:

- az ítéltábla területén lévő két megyei bíróság közötti összeütközés;
- az ítéltábla területén lévő két munkaügyi bíróság közötti összeütközés;
- az ítéltábla területén lévő valamely megyei bíróság kizárt és van másik kijelölhető megyei bíróság;
- az ítéltábla területén lévő valamely munkaügyi bíróság kizárt és van másik kijelölhető munkaügyi bíróság;
- az ítéltábla területén lévő valamely megyei bíróság összes helyi bírósága kizárt és másik helyi bíróságot kell kijelölni.

A Pp. 45. § (2) bekezdését az 1999. évi CX. törvény 11. §-a állapította meg, mely a 164. § (1) bekezdése alapján – a 2002. évi XXII. törvény 7. § (1) bekezdés új időpontjára tekintettel – 2003. július 1. napján lépett hatályba és a 165. § (1) bekezdése szerint a módosító rendelkezések csak az adott rendelkezés hatályba lépése után indult ügyekben alkalmazhatók. Ezért az eljáró bíróság kijelölése kérdésében az ítéltábla általi határozathozatalra csak a 2003. július 1. napja után indult ügyekben nyílik lehetőség.

A kijelölési ügyeket a fenti szempontok szerint kell vizsgálat alá venni, amennyiben a kijelölés nem az ítéltábla jogkörébe tartozik, úgy a kijelölés iránti ügyet tovább kell küldeni a kijelölésre jogosult bírósághoz, ami az esetek túlnyomó többségében a Legfelsőbb Bírósághoz való továbbítást jelenti.